

AFSPÆRRING AF PRIVAT FÆLLESVEJ

Vejdirektoratet har behandlet din klage af 11. juli 2012, hvor du på vegne af klager klager over kommunens påbud af 11. april 2012 om at fjerne lågen ved ejendommen S-vej 24A.

Vejdirektoratets afgørelse

Kommunens påbud af 11. april 2012 er lovligt.

En uddybning af vores afgørelse følger nedenfor.

Hvad kan Vejdirektoratet tage stilling til?

Vi kan tage stilling til, om kommunen har truffet en lovlig afgørelse efter privatvejslovens¹ bestemmelser. Dette fremgår af privatvejslovens § 87, stk. 2.

Men vi kan ikke tage stilling til kommunens skøn (vurderinger) inden for lovens rammer. Vi kan derfor ikke tage stilling til, om en afgørelse er rimelig eller hensigtsmæssig.

Vi kan endvidere tage stilling til, om kommunen har overholdt almindelige forvaltningsretlige regler, herunder bestemmelser i forvaltningsloven, men ikke til, om kommunen har iagttaget god forvaltningsskik.

Privatvejslovens bestemmelser

Kommunen kan med samtykke fra politiet bestemme, at en privat fællesvejs indretning eller anlæg skal ændres, at vejen skal helt eller delvist afspærres for gennemgående færdsel, og at der skal gennemføres andre færdselsmæssige foranstaltninger med henblik på at begrænse færdslen på vejen. Det fremgår af privatvejslovens § 57, stk. 2.

Hvis en grundejer ønsker at afspærre en privat fællesvej i by, skal han have tilladelse fra kommunen og politiet, jf. privatvejslovens § 57, stk. 1.

En tilladelse efter § 57, stk. 1, er en offentligretlig tilladelse, der alene er udtryk for, at kommunen og politiet ikke vil modsætte sig, at den ansøgte regulering gennemføres.

Det afhænger af en fortolkning af den konkrete aftale mellem vejens ejer og de vejberettigede, om en sådan offentligretlig tilladelse kan udnyttes. Hvis de private parter ikke kan blive enige, må domstolene afgøre spørgsmålet.

Hverken kommunen eller Vejdirektoratet som klagemyndighed kan tage stilling til dette.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1537 af 21. december 2010.

Status S-Vej 24A-24B og vejret

En privat fællesvej er en vej, der ikke administreres som en offentlig vej efter reglerne i vejloven, og som ligger på en ejendom, der ejes af én ejer, og som ejeren af en anden ejendom har ret til at bruge som færdselsareal. Den ret, som ejeren af denne anden ejendom har til sådan en vej, er en vejret. Og den, der har en vejret, er vejberettiget. Det fremgår af privatvejslovens § 10, stk. 1, nr. 3.

En vejret stiftes typisk ved en privat aftale mellem ejerne af de berørte ejendomme. Men den kan også erhverves ved hævd, eller være tildelt af en myndighed efter bestemmelser i lovgivningen, f.eks. ved udlæg efter privatvejslovens § 21, stk. 3² eller ved ekspropriation.

Dokumentation for vejret kan foreligge som en tinglyst servitut på den tjenende (vejejerens) ejendom, ved vejejerens anerkendelse af vejretten, eller være fastslået i en dom.

Om sådanne servitutrettigheder eksisterer, er derfor som udgangspunkt et privatretligt anliggende mellem ejeren af den ejendom, vejen ligger på, og ejeren af den ejendom, der ønsker at bruge eller faktisk bruger vejen som adgangsvej til sin ejendom.

Hverken kommunen eller Vejdirektoratet kan tage stilling til dette spørgsmål. I tilfælde af uenighed mellem sagens parter må sagen afgøres ved domstolene.

En vejret kan ikke fortrænges af senere rettigheder, selv om vejretten ikke er tinglyst, hvis følgende er opfyldt:

- Vejen er eneste eller væsentligste adgang til en ejendom eller en af denne ejendoms lodder.
- Vejen er angivet på matrikelkortet.
- Matrikelkortet i det væsentlige stemmer med forholdene i marken.

Den, der i dette tilfælde vil bestride, at der foreligger en ret til vejen, skal bevise dette, jf. § 1 i lov nr. 143 af 13. april 1938 om private vejrettigheder.

Den del af S-Vej, som sagen handler om, er ifølge matrikelkortet eneste adgangsvej til (færdselsareal for) S-Vej nr. 24B. Vejstrækningen er ifølge matrikelkortet beliggende på matr.nr. 54f, S-Vej nr. 24A.

Vejen ligger i byzone og administreres derfor efter privatvejslovens afsnit III. Det følger af lovens § 3, stk. 1.

Vi har ikke grundlag for at mene, at kommunens administration af vejen som privat fællesvej, er ulovlig.

Baggrund for sagen

² Den tidligere privatvejslov indeholdt tilsvarende bestemmelser.

Det fremgår af sagen, at den tidligere kommune i brev af 19. december 2003 oplyste til de daværende ejere af S-Vej 24A, at opsætning af låge ikke krævede kommunens tilladelse, men at ejeren af S-VEJ 24B skulle have uhindret adgang til sin ejendom.

Kommunen skrev herefter i brev af 17. juli 2006 til dine klienter og oplyste, at kommunen havde konstateret, at der ikke var uhindret adgang til ejendommen S-Vej 24B, hvorfor kommunen bad dine klienter om at fjerne lågen.

Dine klienter gjorde indsigelse mod dette i brev af 19. juli 2006.

Kommunen rettede efterfølgende henvendelse til dine klienter i brev af 14. november 2007. Kommunen pålagde dine klienter, at ændre den fri bredde på lågen til 4 meter og at flytte lågen, så den blev placeret mindst 6 meter fra skel mod vej.

Dine klienter gjorde indsigelse mod dette i brev af 18. november 2007.

Kommunen forvarslede i brev af 8. marts 2012, at kommunen påtænkte at udstede påbud om fjernelse af lågen. Kommunen henviste til privatvejslovens §§ 57 og 66.

Kommunen udstedte herefter den 8. april 2012 påbud om fjernelse af lågen.

Vores vurdering

Passivitet

Du har i klagen gjort gældende, at kommunens mulighed for at meddele påbud er fortabt ved passivitet, idet dine klienter gentagne gange har gjort indsigelser mod kommunens beslutninger vedr. lågen, senest i november 2007.

Det fremgår af sagen, at den tidligere kommune i brev af december 2003 oplyste til de daværende ejere af S-Vej 24A, at opsætning af låge ikke krævede kommunens tilladelse. Dette er en klar retsvildfarelse. Det var, også i den dagældende privatvejslov³, en betingelse for afspærring af en privat fællesvej, at kommunen meddelte tilladelse, og en tilladelse krævede også dengang politiets samtykke.

Det fremgår af sagen, at den tidligere kommune og siden 2007, nuværende kommune, i breve af 19. december 2003, 17. juli 2006 og 14. november 2007 har været i kontakt med ejerne af S-Vej 24A om lågen.

Allerede fordi kommunen flere gange har været i kontakt ejerne af S-Vej 24A om lågen, mener vi ikke, at kommunen ved passivitet har fortabt muligheden for at tage stilling til afspærring af den private fællesvej ved opsætning af lågen.

Tidligere afgørelse

³ § 44, stk. 3 i lovbekendtgørelse nr. 670 af 19. august 1999 (historisk)

Det fremgår af kommunes brev af 14. november 2007, at kommunen mener at have givet tilladelse til opsætning af lågen, på den betingelse, at der er fri og uhindret adgang gennem lågen for ejeren af ejendommen S-Vej 24B.

Kommunen skrev i samme brev, at kommunen havde konstateret, at den eksisterende låge ikke kunne passeres. Kommunen indskærpede overfor dine klienter, at der skal være fri passage gennem lågen, og pålagde i den forbindelse dine klienter at udvide lågen til en bredde på 4 meter (det godkendte vejudlæg) og at lågen blev flyttet 6 meter ind på grunden.

Det fremgår ikke af sagen, om politiet har givet samtykke til, at der tillades afspærring af vejen.

Vi har forespurgt kommunen, om der har været indhentet samtykke fra politiet i forbindelse med kommunernes behandling af sagen.

Kommunen har i e-mail af 8. oktober 2012 oplyst, at politiet ikke har behandlet spørgsmål omkring afspærring af vejen. Kommunen har kontaktet politiet, som har bekræftet dette.

Som det fremgår ovenfor, er det en betingelse, at kommunen indhenter politiets samtykke, inden kommunen tillader afspærring af en privat fællesvej.

Da politiet ikke har givet samtykke til, at kommunen kunne give tilladelse til afspærringen, foreligger der ikke en gyldig tilladelse til opsætning af lågen.

Påbud af 11. april 2012

Som nævnt ovenfor mener vi ikke, at kommunerne gyldigt kunne give tilladelse til opsætning af en låge på stedet med forskellige vilkår knyttet til tilladelsen. Der har derfor ikke foreligget en gyldig tilladelse til afspærring. Vi mener som nævnt heller ikke, at kommunen ved passivitet har fortabt muligheden for at tage stilling til afspærring af den private fællesvej ved opsætning af lågen.

Kommunen har partshørt dine klienter over påbuddet i brev af 8. marts 2012.

Som nævnt ovenfor, er private fællesveje i by som udgangspunkt åbne for almindelig færdsel. Og det kræver kommunens samtykke helt eller delvist at afspærre en sådan vej. Det fremgår af privatvejslovens § 57, stk. 1.

Det er kommunen, der vurderer, om den kan tillade, at en privat fællesvej afspærres.

En tilladelse efter privatvejslovens § 57, stk. 1 er en offentligretlig tilladelse. Den er udtryk for, at almene hensyn, først og fremmest færdselsmæssige og vejtekniske hensyn ikke er til hinder for tilladelsen.

Ved sin vurdering af, om en konkret tilladelse skal gives, skal kommunen derfor først og fremmest tage hensyn til, om almene offentligretlige hensyn er til hinder for, at der konkret gives tilladelse.

I det omfang almene, offentligretlige hensyn ikke taler imod, skal kommunen foretage en afvejning mellem parternes argumenter, når der er uenighed om, hvorvidt vejen skal afspærres og hvordan.

Kommunen har som begrundelse for sin afgørelse i e-mail af 24. september 2012 oplyst, at der skal bygges på ejendommen S-Vej 24B og at dette byggeri, og den fremtidige beboelse, fremover vil betyde en væsentlig øgning i trafikken til og fra ejendommen. Kommunen oplyser også, at det er uhensigtsmæssigt, at kørende til og fra ejendommen skal standse på den stærkt trafikerede S-Vej for at åbne og lukke lågen.

Vi kan således konstatere, at kommunen med sin afgørelse har lagt vægt på, at almene, offentligretlige hensyn taler imod afspærring, og at kommunen har foretaget en konkret afvejning af de respektive interesser i vejens afspærring.

Det skøn, som kommunen har udøvet i den forbindelse, kan vi ikke tage stilling til, jf. ovenfor.

Vi kan konstatere, at kommunens begrundelse i afgørelsen af 8. april 2012 ikke er tilstrækkelig, fordi den ikke beskriver de relevante hovedhensyn og de faktiske omstændigheder.

Kommunen har under klagesagen uddybet sin begrundelse, således at den nu lever op til forvaltningslovens⁴ krav.

Vi mener ikke, at den mangelfulde begrundelse har haft nogen betydning for afgørelsens indhold, eller i øvrigt har en sådan karakter, at kommunen bør pålægges at genoptage sagen med henblik på at træffe en ny afgørelse med en samtidig begrundelse. Vi har dog gjort kommunen opmærksom på fejlen.

Mangelfuld klagevejledning

Det fremgår af forvaltningslovens § 25 stk. 1, at afgørelser, der kan påklages til anden forvaltningsmyndighed, når de meddeles skriftligt, skal være ledsaget af en vejledning om klageadgang med angivelse af klageinstans og oplysning om fremgangsmåde ved indgivelse af klage, herunder om eventuel frist.

Kommunen burde således i sin afgørelse af 8. april 2012 have oplyst om klagefristen på 4 uger.

En manglende eller mangelfuld klagevejledning kan dog ikke medføre, at en afgørelse bliver ugyldig, men at en eventuel klage kan behandles, selvom den først modtages efter klagefristens udløb.

Partshøring over udkast til afgørelse

Du har i brev af 28. november 2012 fremsendt bemærkninger til det udkast til afgørelse vi fremsendte den 29. oktober 2012.

Du anfører, at Vejdirektoratet skal pålægge kommunen at udlevere de fjernede effekter til dine klienter.

⁴ Forvaltningslovens §§ 22 og 24

Privatvejsloven indeholder ikke hjemmel til, at Vejdirektoratet kan pålægge en kommune at udlevere beslaglagte effekter.

Vi har dog gjort kommunen opmærksom på, at dine klienter ønsker at få udleveret de effekter der er fjernet.

Du anfører videre, at det er forkert og vildledende at bruge betegnelsen "afspærring" om den havelåge dine klienter har opsat. "Afspærring" er den terminologi der bruges i privatvejslovens § 57, når der opsættes havelåger, hegn, kæder m.v. på en privat fællesvej. Det er ikke afgørende om den indretning der opsættes er aflåst eller ej.

Som nævnt ovenfor kan vi ikke tage stilling til det skøn kommunen udøver i afgørelsen. Vi kan derfor ikke tage stilling til om placeringen af lågen tillader en hensigtsmæssig trafikafvikling på S-Vej. Vi kan dog konstatere, at kommunen har lagt vægt på saglige, trafikale hensyn ved afgørelsen.

Som nævnt ovenfor kan hverken Vejdirektoratet eller kommunen tage stilling til spørgsmål om vejret. Er der uenighed om dette spørgsmål, må det afgøres ved domstolene.

For så vidt angår politiets manglende samtykke til de tidligere tilladelser, fremgår det, som nævnt, af privatvejslovens § 57, at dette er et ufravigeligt krav for, at der kan gives tilladelse til afspærring. Da der efter det oplyste ikke har foreligget det nødvendige samtykke, er der ikke tale om, at der har foreligget en lovlig, gyldig tilladelse. Der er derfor ikke tale om tilbagekaldelse af en gyldig, begunstigende forvaltningsakt.

Vejdirektoratet kan ikke tage stilling til erstatningsspørgsmål. De hører under domstolene.

Hvis du mener, at kommunens behandling af sagen har medført et tab for dine klienter, må der derfor anlægges retssag ved domstolene.

Konklusion

Kommunens påbud af 8. april 2012 er lovligt.

Frist for anlæg af sag ved domstolene

Hvis dine klienter ønsker, at en domstol skal tage stilling til kommunens afgørelse eller til vores afgørelse i klagesagen, skal der anlægges sag ved domstolene inden 6 måneder efter, at I har modtaget denne afgørelse. Det følger af privatvejslovens § 88.

Vi foretager os herefter ikke mere i sagen.

